

Izvješće o održivosti za 2019.

Srpanj, 2019.

Sadržaj

I. Izjava predsjednika Uprave	1
II. Profil društva	2
1. Osnovni podaci	2
2. Djelatnost	2
3. Upravljačka Struktura u 2018.	3
4. Društva u vlasništvu	4
5. Organizacijska struktura	5
6. Članstva u udruženjima	5
7. Organizacijske vrijednosti i načela	7
8. Suradnja s dobavljačima	8
III. Pregled aktivnosti	10
IV. Važnost održivog poslovanja	11
1. Uključenje dionika	11
2. Ključni dionici HŽ Putničkog prijevoza	12
3. Ključni utjecaji, rizici i prilike	13
V. Ekonomski učinak	14
VI. Društveni učinak	16
1. Edukacija i poučavanje	16
2. Zapošljavanje	19
VII. Okolišni učinak	21
1. Energija	21
2. Emisije	23
3. Otpadne vode i otpad	24
4. Zdravlje i sigurnost	26
4.1. Ozljeđe na radu	27
4.2. Vrste ozljeda	28
4.3. Stope ozljeda	28
VIII. KAZALO SADRŽAJA GRI-a	29
IX. Popis tablica	32

I. Izjava predsjednika Uprave¹

Poštovani dionici,

dobrodošli na stranice Izvješća o održivosti HŽ Putničkog prijevoza za 2019. godinu.

S obzirom da je HŽ Putnički prijevoz jedini pružatelj željezničkih usluga u javnom prijevozu putnika u RH, pred nama je društvena obveza stalnog unaprjeđenja održivih poslovnih procesa kako bismo putnicima i ostalim ključnim dionicima pružili što kvalitetniju uslugu. Stoga smo u Izvješću prikazali utjecaj našeg poslovanja na potrebe društva, ekonomije i zaštite okoliša, pri čemu smo se vodili smjernicama G4 za izvještavanje o održivosti Globalne inicijative za izvještavanje.

U svojem poslovanju vodili smo se zadovoljstvom putnika i dionika te motiviranošću i profesionalnim razvojem zaposlenika. Tijekom 2019. poslovne aktivnosti bile su usmjerene prema očuvanju opstojnosti Društva, što je rezultiralo pozitivnim financijskim poslovanjem šestu godinu zaredom. S obzirom na sve očiglednije klimatske promjene, cilj HŽPP-a je smanjiti utjecaj na okoliš nabavom novih vozila u cilju pozicioniranja željezničkog prijevoza kao jedne od najčišćih prometnih grana kopnenog prijevoza.

Stoga su protekliu godinu obilježila ulaganja u obnovu voznog parka i ostale aktivnosti vezane uz poboljšanje poslovnih procesa. Restrukturiranjem IBRD zajma omogućeno je financiranje četiri dizel-električna motorna vlaka, od čega su do kraja 2019. isporučena tri vlaka. Također, u 2019. pokrenut je postupak nabave za 21 elektromotorni vlak koji će se financirati sredstvima EU fondova, kao i aktivnosti za osiguranje sredstva za financiranje 12 elektromotornih vlakova putem zajma EUROFIMA-e i IBRD-a. U cilju kvalitetnije prometne povezanosti RH potpisani su sporazumi s predstavnicima regionalne i lokalne samouprave te autobusnim i tramvajskim prijevoznicima kojima se promiče razvoj željezničkog prometa i jača uloga integriranog prijevoza putnika u gradsko-prigradskom prijevozu kako bismo popularizirali i poboljšali javni prijevoz te povećali mobilnost stanovništva u cilju unaprjeđenja kvalitete života građana. Uz to, uspješnom suradnjom sa socijalnim partnerima, u 2019. potpisan je novi Kolektivni ugovor.

U cilju ostvarenja globalnih ciljeva održivog razvoja i kvalitetnom suradnjom sa svim dionicima, ulagali smo u modernizaciju i poticali razvoj usluga koje su strateški prioritet HŽ Putničkog prijevoza. Uz transparentnu politiku zapošljavanja i stalna ulaganja u stručno usavršavanje, osposobljavanje i obrazovanje radnika te pozitivan ekološki učinak poslovanja, nadamo se da ćemo podići kvalitetu usluge i doprinijeti uspostavi učinkovitog i održivog željezničkoga javnog prijevoza.

HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

predsjednik Uprave

mr. sc. Željko Ukić, dipl. ing.

¹ GRI 102-14

II. Profil društva

1. Osnovni podaci

HŽ Putnički prijevoz d.o.o.², Zagreb (nadalje u tekstu: HŽPP) osnovan je 30. kolovoza 2006. Zakonom o podjeli trgovačkog društva HŽ HRVATSKE ŽELJEZNICE d.o.o. Zagreb, te upisan kod Trgovačkog suda u Zagrebu pod MBS 080590508 i OIB 80572192786. Sjedište HŽPP-a je u Zagrebu, Strojarska cesta 11³.

Upisani temeljni kapital na dan 31. prosinca 2019. iznosi 872.367 tisuća kuna (na dan 31. prosinca 2018. u istom iznosu), a jedini osnivač HŽPP-a je Republika Hrvatska. Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 19. siječnja 2016. upisano je povećanje temeljnog kapitala HŽPP-a s iznosa od 75.627 tisuća kuna za iznos od 796.740 tisuća kuna, odnosno na iznos od 872.367 tisuća kuna temeljem Odluke Skupštine HŽPP-a o povećanju temeljnog kapitala ulaganjem prava od 21. prosinca 2015. godine.

Ukupan broj zaposlenih u HŽPP-u na dan 31. prosinca 2019. iznosi 1.855 radnika.⁴

2. Djelatnost⁵

HŽPP je jedini pružatelj usluga na željezničkom putničkom tržištu Republike Hrvatske. Djelatnost HŽPP-a je obavljanje javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. HŽPP povezuje županijska i regionalna središta međusobno te s lokalnim sredinama, a omogućuje i gradsko-prigradski prijevoz na područjima većih gradova. Uz to, HŽPP vlakovima povezuje Hrvatsku s metropolama susjednih zemalja i središtima zemalja srednje i zapadne Europe⁶. U sklopu navedenih prijevoznih aktivnosti HŽPP nudi različite vrste usluga u unutarnjim i međunarodnim vlakovima.⁷

U unutarnjem prijevozu prometuju gradsko-prigradski, lokalni i daljinski vlakovi te posebni agencijski i izletnički vlakovi. U gradsko-prigradskim vlakovima na području Zagreba, Osijeka, Rijeke i Splita prevoze se putnici koji svakodnevno migriraju na relaciji grad – okolica dok su lokalni vlakovi namijenjeni prijevozu putnika koji svakodnevno migriraju na relacijama unutar pojedine regije. Daljinski vlakovi namijenjeni su prijevozu putnika između regionalnih središta (Zagreb, Split, Rijeka, Vinkovci, Varaždin i Osijek), posebni agencijski vlakovi namijenjeni su prijevozu putnika turističkih agencija dok se posebni izletnički vlakovi orijentirani na prijevoz putnika na kulturna događanja na području RH ugovaraju s organizatorima događanja.

U međunarodnom prijevozu Hrvatska je povezana sa Slovenijom, Srbijom, Austrijom, Mađarskom, Njemačkom i Švicarskom.

Uz primarnu djelatnost javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu, HŽPP je registriran i za ostale aktivnosti koje su u pravilu povremene, npr. iznajmljivanje vlastitih

² GRI 102-1

³ GRI 102-3

⁴ GRI 102-7

⁵ GRI 102-2

⁶ GRI 102-6

⁷ GRI 102-2

nekretnina, iznajmljivanje ostalih kopnenih prijevoznih sredstava, usluge vlakoprtnje, ostale prateće djelatnosti u prijevozu (manevriranje željezničkim vozilima, ranžiranje), tehnički pregled vagona, lokomotiva i vlakova (garnitura), itd.

3. Upravljačka Struktura⁸ u 2018.

Uprava

- ✚ Željko Ukić, predsjednik Uprave od 2. listopada 2017.
- ✚ Mladen Lugarić, član Uprave od 2. listopada 2017.
- ✚ Damir Rubčić, član Uprave od 2. listopada 2017.

Nadzorni odbor

- ✚ Irena Gerovac Zmić, predsjednica od 8. travnja 2019., član od 28. ožujka 2019.
- ✚ Gordana Hanžek, zamjenik od 8. travnja 2019., član od 28. ožujka 2019.
- ✚ mr. sc. Zdeslav Milas, član od 28. ožujka 2019.
- ✚ Tomislav Družak od 28. ožujka 2019.

Revizorski odbor

- ✚ Marijan Drempeć, član do 25. rujna 2019.
- ✚ Gordana Miljković, član do 25. rujna 2019.

Skupština

- ✚ ministar nadležan za promet.

⁸ GRI 102-18

4. Društva u vlasništvu⁹

Društva u vlasništvu HŽ PP-a primarno su rezultat povijesnih zbivanja i preustroja hrvatskog željezničkog sektora tijekom čega je dio društava koji je izdvojen iz društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o., između ostalog, pripojeno i Društvu. Trenutačno je HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u potpunom ili većinskom vlasništvu slijedeća tri društva:

Društva u 100-postotnom vlasništvu HŽPP-a:

Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o.

Sjedište: Zagreb, Strojarska cesta 13
Telefon: +385 1 3783 433, 6158 960
Telefaks: +385 1 6158 933
E-mail: info@tszv.hr
Web: www.tszv.hr

Ovisna društva nad kojima Društvo nema kontrolu:

Tvornica željezničkih vozila Gredelj d.o.o. u stečaju (stečaj pokrenut 1. listopada .2012.)

Sjedište: Zagreb, Vukomerečka cesta 89
Telefon: +385 1 6328 500
Telefaks: +385 1 6328 501
E-mail: gredejl@tzv-gredejl.hr
Web: www.tzv-gredejl.hr

Proizvodnja-Regeneracija d.o.o. u stečaju Društvo u 77-postotnom vlasništvu HŽPP-a (stečaj pokrenut 7. veljače .2014.)

Sjedište: Zagreb, Planinska 11A
Telefon: +385 1 2441 273, +385 1 3783 340
Telefaks: +385 1 3782 934
E-mail: proreg@proreg.hr

⁹ GRI 102-45

5. Organizacijska struktura

Organizacijska struktura HŽPP-a temelji se na Zakonu o željeznici (NN 94/13, 148/13, 73/17), Zakonu o podjeli trgovačkog društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. (NN 153/05), Zakonu o dopuni Zakona o podjeli trgovačkog društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. (NN 57/2012), Zakonu o trgovačkim društvima (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13) i Izjavi o osnivanju HŽ Putničkog prijevoza d.o.o.

Organizacijske jedinice podijeljene su na poslovna i upravna područja.

Poslovna područja su Prodaja i marketing te Logistika i izvršenje prijevoza, a upravna područja su Ured Uprave, Tajništvo Uprave, Informatika, Kontroling, Korporativni poslovi, Sigurnost i zaštita, Ured za internu reviziju, Financije i računovodstvo, Služba nabave, Pravna služba, Služba za upravljanje ljudskim potencijalima i Centar za integrirani prijevoz. Uz navedena područja, ustrojene su i regionalne jedinice Zagreb, Varaždin, Vinkovci, Split i Rijeka.

6. Članstva u udruženjima¹⁰

Suradnja HŽPP-a s poslovno-interesnim organizacijama usmjerena je na razmjenu informacija i razvoj dobre prakse u poslovanju te međusobnu i javnu razmjenu mišljenja. Osim što samostalno sudjeluje na okruglim stolovima i konferencijama, HŽPP kao pružatelj usluge javnog prijevoza putnika željeznicom djeluje na nacionalnoj i međunarodnoj razini unutar organizacija koje se bave radom poduzeća iz željezničkog sektora.

Članstva HŽ Putničkog prijevoza u međunarodnim udruženjima i interesnim organizacijama:

- ✚ **Zajednica europskih željeznica i upravitelja infrastrukture (CER)** - zajednica koja okuplja više od 70 željezničkih poduzeća, čija je uloga zastupanje interesa europskih željezničkih operatera i upravitelja željezničke infrastrukture u europskoj politici u cilju poboljšanja poslovnog i regulatornog okružja
- ✚ **Međunarodna željeznička unija (UIC)** – međunarodna organizacija čija je temeljna zadaća uskladiti i poboljšati uvjete u kojima posluju željeznička poduzeća kako bi kroz podizanje kvalitete i promociju željezničkog prometa udovoljili izazovima mobilnosti i održivog razvoja
- ✚ **Međunarodni odbor za željeznički prijevoz (CIT)** - udruženje više od 216 željezničkih i brodarskih poduzeća koje pomaže u implementaciji i provedbi međunarodnih zakona te predlaže dokumente važne za međunarodni željeznički promet i standardizira ugovorne odnose između kupaca, prijevoznika i upravitelja infrastrukture

¹⁰ GRI 102-13

- **Skupina G4** - regionalna skupina Međunarodne željezničke unije (UIC) osnovana u cilju usklađenog razvoja željeznica na području između Dunava i Jadrana. Zamišljena je kao forum kojemu je krajnji cilj učinkovito unaprjeđenje željezničkog sustava na prostoru G4, uz zajedničke ciljeve i usuglašene interese
- **Udruženje europskih željezničkih prijevoznika (FTE)** - europska udruga željezničkih poduzeća koja promiče prekogranični željeznički promet putnika i tereta u Europi te podupire suradnju željezničkih poduzeća i omogućuje im provođenje trenutačnih i planiranih novih prijevoznih ponuda.

Članstva HŽ Putničkog prijevoza u nacionalnim udruženjima i interesnim organizacijama:

- **Hrvatska gospodarska komora (HGK)** — samostalna stručno-poslovna organizacija koja promiče, zastupa i usklađuje zajedničke interese svojih članica pred državnim i drugim tijelima u Hrvatskoj i inozemstvu
- **Hrvatski zavod za norme** - neovisna i neprofitna javna ustanova osnovana kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske radi povećanja razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanja zdravlja i života ljudi te zaštite okoliša, promicanja kvalitete proizvoda, procesa i usluga, poboljšanja proizvodne učinkovitosti i drugih ciljeva
- **Hrvatska komora inženjera tehnologije prometa i transporta** —osnovana radi podrške članovima uslijed povećanja obujma i razine uslužnosti svih prometnih grana, intenziviranja poslova sigurnosti i zaštite u prometu, izrade sve složenijih studija, projekata i elaborata vezanih uz prometnice, prometna sredstva i čovjeka kao ključnog čimbenika u odvijanju prometnih procesa
- **Hrvatsko društvo željezničkih inženjera (HDŽI)** – okuplja članove vezane uz željeznicu i željezničku industriju, koji podržavaju programske aktivnosti Društva i zajedničkim nastupom promiču razvitak željezničkog sustava
- **Savez za željeznicu** - neprofitna krovna udruga svih dionika zainteresiranih za razvoj željezničkog prometa u Hrvatskoj. Savez djeluje kao neprofitna i nevladina organizacija čiji su osnivači sindikati i poduzeća iz željezničkog sektora.
- **Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HR PSOR)** - neprofitna ustanova koja potiče održivi razvoj u gospodarstvu i zastupa gospodarstvo u održivom razvoju. Njegovi članovi, odnosno predstavnici hrvatskoga gospodarstva, javne ustanove i nevladine organizacije, udružuju znanje, inovativnost i odgovornost u traganju za razvojnim putovima koji uravnotežuju poslovni uspjeh, društvenu dobrobit i zaštitu okoliša.

7. Organizacijske vrijednosti i načela¹¹

MISIJA

prijevoz putnika pružanjem kvalitetne i pouzdane te ekonomski i ekološki prihvatljive usluge u gradsko-prigradskom, lokalnom i regionalnom te unutarnjem i međunarodnom daljinskom prijevozu suvremenim mobilnim kapacitetima

VIZIJA

postati vodeće prijevozničko poduzeće u Hrvatskoj usmjereno na masovan i kvalitetan prijevoz putnika u skladu s tržišnim načelima na zadovoljstvo korisnika prijevozne usluge i radnika

STRATEŠKI CILJEVI

- ↓ profitabilnost i stabilnost poslovanja
- ↓ dugoročni rast prihoda
- ↓ veće zadovoljstvo putnika kvalitetom pružene usluge
- ↓ dugoročno osiguranje javne usluge putničkog prijevoza
- ↓ nabava novih vlakova
- ↓ operativno povećanja efikasnosti
- ↓ razvoj poslovne i tržišne kulture kroz internu transformaciju
- ↓ održiva mobilnost stanovništva
- ↓ digitalna transformacija

ETIČKI KODEKS

Etički kodeks temeljnih vrijednosti, moralnih načela te pravila odgovornog ponašanja i poslovanja temelji se na zajedničkom sustavu vrijednosti koji u skladu s dobrim običajima uvažavaju sudionici u poslovnim procesima. Okvir profesionalnog ponašanja radnika, korisnika usluga i vlasnika HŽPP-a zasniva se na sljedećim općim etičkim vrijednostima:

- ↓ pravičnost
- ↓ poštenje
- ↓ čestitost
- ↓ savjesnost
- ↓ pouzdanost
- ↓ odgovornost

U okviru etički ispravnog ponašanja rad se zasniva na postojećim sredstvima, razvoju i rastu poslovanja te promicanju visokih vrijednosti i ostvarenju maksimalnih rezultata. Etičkim normativima, vrijednostima poslovnog ponašanja i vladanja podliježu i pravila organizacije rada usredotočena na optimizaciju troškova i iskoristivost vremena.

¹¹ GRI 102-16

U poslovanju HŽPP-a primjenjuju se sljedeća etička načela:

- ✚ uzajamno povjerenje
- ✚ lojalnost
- ✚ izbjegavanje sukoba interesa
- ✚ znanje, iskustvo i kompetentnost
- ✚ skrb za optimalan razvoj i korištenje ljudskih sposobnosti i umijeća
- ✚ efikasnost u poslovanju i organizaciji
- ✚ otvorenost za sredstva javnog informiranja i priopćenja
- ✚ uvažavanje potreba korisnika usluga
- ✚ pristup „nulte tolerancije“ prema korupciji.

Radnici trebaju primjenjivati navedena načela i vrijednosti u odnosu prema sudionicima, korisnicima usluga, dobavljačima, nabavljačima, konkurentima, ustanovama, vlasniku i široj javnosti. U radnoj sredini ponašanje radnika temelji se na povjerenju, odanosti, korektnosti i poštivanju dostojanstva svake osobe. Opće načelo zapošljavanja i promaknuća je poštivanje kvalitete, stručnosti i jednakih mogućnosti uz poštivanje zakonskih odredbi, pri čemu se izričito zabranjuje diskriminacija pri napredovanju na radnom mjestu po kriteriju spola, dobi, rase, vjerskog ili političkog uvjerenja i podrijetla, kao i svaki oblik nepotizma i favoriziranja.

Za provedbu i praćenje Etičkog kodeksa Uprava Društva imenuje etičkog povjerenika koji je zadužen za primanje pritužbi radnika, građana i drugih osoba u vezi s neetičnim ponašanjem i mogućim koruptivnim ponašanjem zaposlenika te promoviranje etičkog postupanja u poslovnim odnosima radnika. Svi radnici upoznati su s Etičkim kodeksom, a dodatna obuka planira se Planom poslovanja. U cilju pristupa „nulte tolerancije“ prema korupciji HŽPP je izradio dokument „Upoznavanje s Antikorupcijskim programom i postignućima u provedbi Akcijskog plana za provođenje Antikorupcijskog programa u društvu HŽ Putnički prijevoz d.o.o.“, s kojim su upoznati svi radnici.

Podaci o korisnicima usluga dobiveni izravnim ili neizravnim putem strogo su povjerljivi i služe za internu uporabu zbog čega radnici potpisuju Izjavu o povjerljivosti i nepristranosti. Prikupljeni podaci mogu se koristiti u svrhu poboljšanja spoznaja o potrebama korisnika usluga i pripreme ponude usluga.

8. Suradnja s dobavljačima¹²

S obzirom na specifičnost poslovanja i broj dionika u hrvatskom željezničkom i povezanim sektorima zbog čega je relativno ograničena mogućnost promjene dobavljača, HŽPP primarno posluje s odabranim dobavljačima za pojedine segmente poslovanja.

Jedan od glavnih dobavljača HŽPP-a u 2019. bilo je društvo HŽ Infrastruktura d.o.o., od koje HŽPP naručuje usluge najma trase, korištenja kolodvora, garažiranja vlakova, manevriranja i prodaje karata u određenim službenim mjestima te električnu energiju za vuču vlakova.

S obzirom na strukturu voznog parka HŽPP-a, važni dobavljači su i društva za održavanje mobilnih kapaciteta, među kojima su vlastito društvo Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. za održavanje

¹² GRI 102-9

vučnih vozila, TŽV Gredeľ d.o.o. u stećaju za održavanje i redovne popravke vučnih vozila i vagona i Održavanje vagona (OV) u vlasništvu HŽ Carga. Važan dobavljač je i INA d.d. koja isporučuje dizelsko gorivo za vuču vlakova, te KONČAR-Električna vozila d.o.o. radi isporuke novih motornih vlakova i potpore u održavanju.

Tablica 1. Pregled glavnih dobavljača i kupaca Društva u 2019.

Redni broj	NAZIV DOBAVLJAČA	Redni broj	NAZIV KUPACA
1.	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.	1.	HŽ CARGO d.o.o.
2.	Tehnički servisi želj. vozila d.o.o.	2.	ZAGREBAČKI ELEKTRIČNI TRAMVAJ d.o.o.
3.	KONČAR-ELEKTRIČNA VOZILA d.d.	3.	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.
4.	INA d.d.	4.	TŽV GREDELJ d.o.o. u stećaju
5.	TŽV GREDELJ d.o.o. u stećaju	5.	TEHNIČKI SERVISI Ž VOZILA d.o.o.
6.	OV-Održavanje vagona d.o.o.	6.	Pružne građevine d.o.o.
7.	ČAZMATRANS PROMET d.o.o.	7.	GRAD ZAGREB, GRAD. URED ZA Obraz.
8.	HŽ CARGO d.o.o.	8.	Rail Cargo Carrier-Croatia d.o.o.
9.	VINCEK d.o.o.	9.	OV-Održavanje vagona d.o.o.
10.	KING ICT d.o.o.	10.	KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA
11.	CompING d.o.o.	11.	BRODSKO-POSavska ŽUPANIJA
12.	KONČAR-ELEKTRONIKA I INFORMATIKA d.d.	12.	TRANSAGENT RAIL d.o.o.
13.	HT - Hrvatski Telekom d.d.	13.	VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
14.	LUMARO PROJEKT d.o.o.	14.	KARLOVAČKA ŽUPANIJA
15.	LEO GRAD d.o.o.	15.	SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

III. Pregled aktivnosti

Godinu 2019. obilježila su ulaganja u obnovu voznog parka i ostale aktivnosti vezane uz poboljšanje poslovnih procesa.

Restrukturiranjem IBRD zajma omogućeno je financiranje četiri dizel-električna motorna vlaka, od čega su do kraja 2019. isporučena tri vlaka.

Također, u 2019. pokrenut je postupak nabave 21 elektromotornog vlaka koji će se financirati sredstvima EU fondova, kao i aktivnosti na osiguranju sredstava za financiranje 12 elektromotornih vlakova putem zajma EUROFIMA-e i IBRD-a.

U cilju kvalitetnije prometne povezanosti RH potpisani su sporazumi s predstavnicima regionalne i lokalne samouprave te autobusnim i tramvajskim prijevoznicima kojima se promiče razvoj željezničkog prometa i jača uloga integriranog prijevoza putnika u gradsko-prigradskom prijevozu kako bi se popularizirao i poboljšao javni prijevoz te povećala mobilnost stanovništva u cilju unaprjeđenja kvalitete života građana.

IV. Važnost održivog poslovanja

HŽPP se u svojoj razvojnoj politici vodi načelima energetske učinkovitosti i ekološke održivosti, kojima je cilj dugoročno održiv razvoj pametnog prijevoza budućnosti. Ulaganje u restrukturiranje, razvoj i modernizaciju željeznice opravdano je i činjenicom da je željeznica ekološki najprihvatljiviji prijevoznik, a u usporedbi s drugim prometnim granama ima niz prednosti u pogledu energetske učinkovitosti, ekološke održivosti i ekonomske isplativosti.

Osobito se ističu ekološke prednosti koje željeznički putnički prijevoz ima u odnosu na druge grane i načine prijevoza. Sukladno tri glavna utjecajna čimbenika - onečišćenju zraka, zauzimanju površine i utrošku energije, željeznički promet predstavlja najpovoljniji oblik prometa zbog toga što ima zanemarajući udio u onečišćenju okoliša. Prijevoz željeznicom racionalan je odgovor na ekološke napade koji svaki dan ugrožavaju zdravlje milijuna osoba i odnose mnoge živote, a ekološki je održiv oblik prijevoza jer poštuje čovjeka i prirodu.

Željezničkim prijevozom bitno se reduciraju eksterni troškovi koje prouzrokuje promet, među kojima su troškovi liječenja i šteta na usjevima prouzročenih onečišćenošću zraka, razni troškovi koje prouzrokuju klimatske promjene, medicinski troškovi radi pogubnog djelovanja buke i prometnih nesreća te troškovi prouzročeni gubicima vremena radi zagušenosti prometnica.

S obzirom da je društveno odgovorno poslovanje neizostavni dio europske politike i prakse, u travnju 2018. HŽPP pristupio je Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj (HR PSOR). Članstvo u HR PSOR-u pomaže u ostvarivanju ciljeva društveno odgovornog poslovanja te jačanju reputacije i imidža odgovorne tvrtke.

1. Uključenje dionika

Ključni dionici imaju važnu ulogu u funkcioniranju sustava usluga željezničkog prijevoza. Regulatori, vladajuća tijela i institucije reguliraju razinu investicija, tj. financiranja iz proračuna i potencijalno EU fondova, te strateški usmjeravaju razvoj tržišta, reguliraju razinu putničkih prava i sl.¹³ Uz dobavljače, kupce i ostale dionike, među ključnim dionicima su prijevoznici koji pružaju alternative željezničkom prijevozu. Neizostavnu ulogu među ključnim dionicima imaju putnici, šira javnost te radnici i socijalni partneri (Sindikat željezničara Hrvatske, Sindikat hrvatskih željezničara i Sindikat strojovođa Hrvatske).

¹³ GRI 102-42

2. Ključni dionici HŽ Putničkog prijevoza¹⁴

Regulatori, vladajuća tijela i institucije – su sva tijela i institucije koje znatno utječu na način poslovanja HŽPP-a (strateške smjernice, PSO ugovor i financiranje, prava putnika, financiranje EU sredstvima, liberalizacija tržišta itd.)

Dobavljači, kupci i ostali dionici u željezničkom sektoru – imaju važnu ulogu u opskrbi poslovnih aktivnosti, osobito ostali dionici koji izravno utječu na pojedine dijelove usluga odnosno iskustva putnika.

Supstituti i konkurenti – prijevoznici koji pružaju alternativne usluge

prijevoza putnika u gradskom, prigradskom i regionalnom prijevozu, cestovnom i zračnom prijevozu, uključujući potencijalnu konkurenciju nakon liberalizacije tržišta željezničkih usluga.

Radnici i socijalni partneri – potreba kontinuiranog uvažavanja socijalnih partnera, kao i očekivanja i potreba zaposlenika Društva.

Putnici i šira javnost – ključna uloga u kontekstu razvoja usluga, percepciji kvalitete usluge i Društva.

¹⁴ GRI 102-40

3. Ključni utjecaji, rizici i prilike¹⁵

Na osnovu ranijih ocjena u izvješćima društava i analize u ovom izvješću, u Grupi HŽPP ističu se sljedeće osnovne vrste rizika:

Tržišni rizik - u glavnim aspektima vezan je uz HŽPP i pojavljuje se na domaćem i međunarodnom transportnom tržištu. Tržište na kojemu djeluje HŽPP i ostvarenje planiranih prihoda od prijevoza pod znatnim su utjecajem vanjskih čimbenika. Tržište prometne usluge smanjivalo se kao posljedica poremećaja u gospodarstvu i tako utjecalo na smanjenje broja prevezenih putnika.

Financijski rizik - pod utjecajem je unutarnjih (npr. visoki fiksni troškovi poslovanja željezničkog prijevoza) i vanjskih čimbenika (npr. pad prihoda na tržištu, visoki iznosi kredita za financiranje poslovanja), što stvara nesigurnost i nelizvjesnost u poslovanju.

Kreditni rizik - pojavljuje se u svakom društvu s ograničnom odgovornošću zasebno i ovisi o ključni čimbenicima među kojima su djelatnost, ciklus proizvodnje i realizacije usluga, prethodno stanje obveza, visina kamatne stope (što uključuje i kamatni rizik) i način vraćanja kredita s obzirom na kreditne uvjete. Grupa posvećuje posebnu pozornost ovom riziku s obzirom na stupanj zaduženosti, a time i način vraćanja duga.

Rizik likvidnosti - Grupa kontinuirano prati i analizira planirani i stvarni novčani tijek na osnovu dospelosti financijske imovine i obveza.

Rizik vezan uz ljudske resurse - kroz upravljanje ljudskim potencijalima pokušavaju se smanjiti negativni učinci ovog rizika. Grupa posebnu pozornost pridaje ljudskom faktoru kao najvažnijem resursu u poduzeću te prepoznaje važnost motivacije zaposlenika, ali i menadžera kao jednih od bitnih čimbenika uspješnosti.

¹⁵ GRI 102-15

V. Ekonomski učinak

Tijekom 2019. HŽ Putnički prijevoz nastavio je s provođenjem mjera i aktivnosti za osiguranje dugoročne opstojnosti Društva, povećanje operativne efikasnosti i liberalizaciju tržišta željezničkoga putničkog prijevoza. Razvojem i unaprijeđenjem integriranog prijevoza putnika nastoji se povećati kvaliteta usluge, osigurati povoljnije cijene karata i veća mobilnost stanovništva. Iz dosadašnjeg iskustva uvođenja zajedničke mjesečne karte za vlak/autobus/tramvaj prijevoznici su povećali broj korisnika mjesečnih karata, što je rezultiralo većim prihodom, a lokalne i regionalne samouprave povećale su standard života svojih građana.

Tablica 2. Ekonomski učinci¹⁶

u tisućama kuna	2017.	2018.	2018. (prepravljeno)	2019.
UKUPNI PRIHODI	837.685	856.678	856.781	835.908
Prihodi od prodaje karata	253.192	254.763	254.763	250.462
Prihod temeljem ugovora o javnim uslugama	441.667	461.700	461.700	448.600
Drugi prihodi	142.826	140.215	140.318	136.846

u tisućama kuna	2017.	2018.	2018. (prepravljeno)	2019.
UKUPNI RASHODI	837.427	853.869	859.456	830.823
Materijalni troškovi	104.130	107.020	107.020	108.490
Materijal i rezervni dijelovi	5.235	4.583	4.583	4.686
Energija	98.895	102.437	102.437	103.604
Usluge	245.284	235.952	239.383	242.496
Troškovi radnika	280.567	279.192	279.192	274.609
Nematerijalni troškovi	13.386	7.999	7.999	6.334
Amortizacija	135.253	135.122	135.122	136.521
Ostali rashodi	31.903	57.231	57.231	40.734
Vrijednosno usklađenje imovine	1.185	20.259	20.259	10.204
FINANCIJSKI RASHODI	25.719	11.094	13.250	11.435
POREZ NA DOBIT			928	2.444
NETO DOBIT	258	2.809	-3.603	2.641

¹⁶ GRI 201-1

Da bi upravljao ekonomskim učinkom, HŽPP izrađuje Srednjoročni plan poslovanja koji je u skladu sa Strategijom prometnog razvoja RH 2017.–2030. godine. Nastavno na Srednjoročni plan, izrađuje se godišnji poslovni plan. Temelj za izradu godišnjega poslovnog plana su strateški ciljevi HŽPP-a i smjernice Uprave, a u izradi plana sudjeluju sve organizacijske jedinice.

HŽPP je u izvještajnom razdoblju ostvario pozitivan financijski rezultat koji je detaljnije prikazan u revidiranom financijskom izvješću u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, koje je dostupno na stranicama <http://www.hzpp.hr/izvjesca>.¹⁷

HŽPP najveći dio svojih poslovnih prihoda ostvaruje od pružanja usluge javnoga željezničkog prijevoza putnika i ostalih prihoda vezanih uz prijevoz. U kategoriju ostalih prihoda vezanih uz prijevoz primarno ulaze prihodi od zakupa vagona, lokomotiva i prostora te korištenja putničkih vagona, prihodi od usluga pruženih povezanim društvima te otpuštanja rezervacije prihoda po sredstvima iz Državnog proračuna za nabavu i održavanje osnovnih sredstava i ostalo. Izvanredni i financijski prihodi (prihodi od kamata i tečajnih razlika) čine manji dio ukupnih prihoda.

¹⁷ GRI 102-45

VI. Društveni učinak

1. Edukacija i poučavanje

S obzirom na specifične zahtjeve poslova radnih mjesta koje obavljaju radnici HŽPP-a sukladno zakonskoj regulativi i internim aktima, edukacija radnika dijeli se na internu i eksternu.

Interna edukacija je organizirani oblik poučavanja, osposobljavanja i usavršavanja izvršnih radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa, a provodi se putem redovitog poučavanja sukladno godišnjem planu i programu poučavanja, izvanrednog poučavanja i trajnog osiguravanja stručne osposobljenosti. Poučavanjem izvršnih radnika razvijaju se njihove profesionalne kompetencije za rješavanje problema, sposobnost primjene znanja u praksi i sposobnosti odlučivanja. Interne edukacije provode stručni radnici HŽPP-a u svojem djelokrugu rada.

Na temelju Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava i mjerodavnih podzakonskih propisa utvrđene su obveze izvršnih na radnika stručno osposobljavanje i usavršavanje vezano uz sigurno i nesmetano obavljanje željezničkog prometa.

Kolektivnim ugovorom HŽ Putničkog prijevoza utvrđena su prava i obveze svih radnika koji se upućuju na stručno osposobljavanje i usavršavanje. Svrha upućivanja radnika na stručno osposobljavanje i usavršavanje je kontinuirano usavršavanje radnika radi sigurnog odvijanja željezničkog prometa, kao i povećavanje efikasnosti poslovanja kako bi se umanjilo ili uklonio rizik koji se pojavljuje tijekom izvršenja željezničkog prometa te unaprijedilo poslovanje.

Poučavanje je organizirani oblik stručnog osposobljavanja i usavršavanja radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa. Poučavanjem izvršnih radnika razvijaju se njihove profesionalne kompetencije za rješavanje problema, sposobnost primjene znanja u praksi i sposobnost odlučivanja. Poučavanje se realizira kroz:

- ⬇ redovito poučavanje
- ⬇ izvanredno poučavanje
- ⬇ trajno osposobljavanje.

Redovito poučavanje stalan je oblik osposobljavanja i usavršavanja izvršnih radnika HŽPP-a i provodi se u skladu s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa te općih akata kojima se uređuju uvjeti i način za sigurno, uredno, redovito i nesmetano obavljanje željezničkog prometa, odnosno siguran tijek željezničkog prometa. Realizira se u skladu s godišnjim planom i programom poučavanja izvršnih radnika, kojim se određuju i obvezni programski sadržaji poučavanja. Na temelju okvirnog plana i program redovitog poučavanja izvršnih radnika HŽPP-a regionalne jedinice izrađuju svoje izvedbene planove i programe.

Izvanredno poučavanje provodi se u slučaju kada se utvrdi nepoznavanje propisa te kod većih tehničko-tehnoloških promjena i donošenja važnih izmjena postojećih propisa, odnosno donošenja novih propisa koji se ne mogu provesti redovitim poučavanjem.

Svojim sustavom upravljanja sigurnošću HŽPP osigurava trajno osposobljavanje strojovođa koje se sastoji od teoretskog (predavanja i pokazne vježbe) i praktičnog osposobljavanja na radnom mjestu. To osposobljavanje provodi Centar za osposobljavanje strojovođa HŽPP-a na neovisan, nepristran i stručan

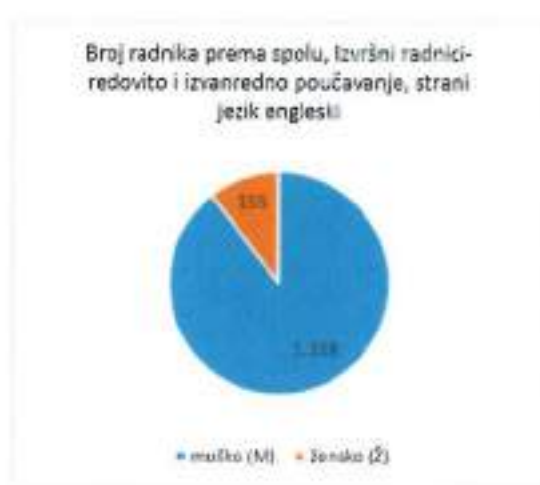
način. Centar u suradnji s poslovnim područjem Logistika i izvršenje prijevoza, regionalnim jedinicama i ovlaštenim ispitivačima provodi teorijsko i praktično osposobljavanje za posebno stručno znanje u skladu s Prilogom V i VI Direktive 2007/59/EU isključivo za potrebe HŽPP-a.

Eksterna edukacija odnosi se na potrebe usavršavanja radnika svih razina za kvalitetno i stručno obavljanje poslova sukladno zahtjevima njihovih radnih mjesta. Eksterna edukacija provodi se kvalificiranim obrazovnim ustanovama programima savjetovanja, stručnim seminarima i konferencijama, učenjem stranih jezika, informatičkom edukacijom, polaganjima državnih stručnih ispita i različitim vrstama osposobljavanja koje zahtijevaju pojedina radna mjesta. Mjerodavnim radnicima HŽPP-a plaća se članarina u Hrvatskoj komori inženjera tehnologije prometa i transporta, Hrvatskom zavodu za norme i Hrvatskoj komori inženjera građevinarstva.

Slika 1. Sati obuke po zaposleniku¹⁸

Slika 2. Broj radnika na obuci – izvršni radnici, redovito i izvanredno poučavanje prema spolu

¹⁸ GRI 404-1

Tablica 3. Prosječan broj sati obuke po zaposleniku

Redni broj	Vrsta edukacije	spol		ΣΣ	broj sati		ΣΣ
		muško	žensko		muško	žensko	
1	redovito poučavanje	968	77	1 065	28 854	612	29 466
2	izvanredno poučavanje	16	2	18	128	16	144
3	strani jezik engleski	4	3	7	208	110	318
4	strani jezik njemački	2	77	79	140	0	140
5	informatička edukacija	0	0	0	0	0	0
6	osposobljavanje za liječenje brzinomjernih uređaja	2	36	38	120	0	120
7	osposobljavanje za ložala centralnog grijanja	864	42	906	0	0	0
8	osposobljavanje ADR	8	1	9	136	8	144
9	džamari i stručni ispiti	4	2	6	360	110	470
10	prekvalifikacije	0	0	0	0	0	0
11	članarine	7	4	11	0	0	0
12	seminari	407	255	665	5 501	1 709	7 210
ΣΣ		2.302	532	2.834	35.447	2.565	38.012
Prosječan broj sati po zaposleniku				21			

Slika 3. Broj radnika na obuci – neizvršni radnici

Slika 4. Broj zaposlenika na edukaciji prema stručnoj spremi

2. Zapošljavanje

HŽPP svojim ustrojem i svrhom djelovanja obuhvaća teritorij cijele Republike Hrvatske. Poslovanje HŽPP-a organizirano je u pet regionalnih jedinica (RJ): RJ Zagreb, RJ Varaždin, RJ Vinkovci, RJ Split i RJ Rijeka te administrativnom sjedištu u Zagrebu (direkcija). Regionalne jedinice imaju primarnu ulogu u operativnom izvršavanju putničkog prijevoza dok su zajedničke funkcije podrške poslovanju, planiranju i organizaciji prijevoza uspostavljene na razini direkcije.

Na dan 31. prosinca 2019. u HŽPP-u zaposleno je 1.830 radnika na području cijele RH.

Kontinentalna Hrvatska				Primorska i dalmatinska Hrvatska	
Zagrebačka regija		RJ Varaždin	RJ Vinkovci	RJ Split	RJ Rijeka
Direkcija	RJ Zagreb				
225	587	379	357	126	156
12,30%	32,08%	20,71%	19,51%	6,89%	8,52%

Najveći broj radnika HŽPP-a zaposlen je u kontinentalnom dijelu Hrvatske (84,59%) i to u zagrebačkoj regiji (587 radnika u RJ Zagreb i 225 radnika u direkciji), varaždinskoj regiji (20,71%) i u vinkovačkoj regiji (19,51%). U primorskom i dalmatinskom dijelu Hrvatske zaposleno je oko 15,41% radnika (126 radnika u RJ Split i 156 radnika u RJ Rijeka).

Izmjene u broju radnika HŽPP-a u zadnjih nekoliko godina primarno odražavaju kretanja u unutarnjem i vanjskom okruženju, uz opću tendenciju smanjenja broja zaposlenika. S obzirom da je tijekom 2019. zaposleno 40 radnika, HŽPP ima utjecaj i na smanjenje stope nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

U 2019. na stručno osposobljavanje primljeno je 45 polaznika, od kojih 37 za obavljanje poslova radnog mjesta kondukter i 8 za obavljanje poslova radnog mjesta strojovođa.

S obzirom da je cilj zapošljavanja održavanje tehnološkog procesa rada, u najvećoj mjeri zapošljavaju se radnici koji obavljaju poslove vezane uz sigurnost željezničkog prometa, osobito poslove na kojima neposredno sudjeluju u odvijanju željezničkog prometa (izvršni radnici).

Tablica 4. Novo zapošljavanje

Novo zapošljavanje						
Dob i spol / regija	do 30		od 30 do 50		50 i više	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Kontinentalna Hrvatska	19	1	5	0	1	0
Primorje i Dalmacija	6	1	3	3	1	0

Dob i spol / regija	do 30				od 30 do 50				50 i više			
	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%
Kontinentalna Hrvatska	19,00	0,48	1,00	0,03	5,00	0,13	0,00	0,00	1,00	0,03	0,00	0,00
Primorje i Dalmacija	6,00	0,18	1,00	0,03	3,00	0,08	3,00	0,08	1,00	0,03	0,00	0,03

Svi radnici HŽPP-a su u radnom odnosu na temelju ugovora o radu, na određeno ili neodređeno vrijeme, s tim da 5 radnika ima nepuno radno vrijeme dok ostali radnici imaju puno radno vrijeme. Od ukupno 1.830 radnika HŽPP-a na dan 31. prosinca 2019. godine 40 radnika imalo je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme, i to 34 radnika i 6 radnica, od čega su 24 radnika i 1 radnica u kontinentalnom dijelu Hrvatske i 10 radnika te 5 radnica u primorskom i dalmatinskom dijelu Hrvatske. Uz to, 1.790 radnika imalo je zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, i to 1.396 radnika i 434 radnica, od čega su 1.175 radnika i 373 radnica u kontinentalnom dijelu Hrvatske te 221 radnika i 61 radnica u primorskom i dalmatinskom dijelu Hrvatske.¹⁹

¹⁹ GRI 102-8

VII. Okolišni učinak

1. Energija

S obzirom na količine energenata koje se koriste za prijevoz, HŽPP ima znatan ekonomski, okolišni i društveni utjecaj na području na kojemu obavlja svoju djelatnost.

Za redovito poslovanje HŽPP koristi sljedeće energente:

- električnu energiju
 - ✚ za napajanje vučnih vozila (lokomotiva i motornih vlakova s električnim pogonom)
 - ✚ predgrijavanje vagona
 - ✚ za opskrbu uredskih prostora:
 - grijanjem
 - hlađenjem
 - za sredstva rada (osobito računala)
- tekuća goriva
 - ✚ za opskrbu vučnih vozila (lokomotiva i motornih vlakova na dizelski pogon)
 - ✚ za opskrbu kotlovnica za grijanje uredskih prostora
- plinovita goriva za grijanje uredskih prostora.

Potrošnjom energije HŽPP direktno i indirektno utječe na okoliš. Od ukupno 2.617 km pružne mreže, elektrificirano je 980 km zbog čega HŽPP na većini pružne mreže treba koristiti manje prihvatljiva dizelska vučna vozila. U sklopu Izvješća o inventaru stakleničkih plinova (NIR) HŽPP godišnje izvješćuje nadležna tijela u Republici Hrvatskoj o potrošnji dizel-goriva za pogon vučnih vozila.

Važne točke utjecaja HŽPP-a ovise o dostupnosti željezničke mreže. To su osobito mjesta u kojima HŽPP dobavlja dizel-gorivo za namirivanje vučnih vozila, odnosno Varaždin, Bjelovar, Virovitica, Zabok, Pula, Split, Nova Kapela, Osijek i Zagreb Glavni kolodvor.²⁰

Električnu energiju za HŽPP isporučuju dobavljači i HŽ Infrastruktura s kojom na temelju ugovora regulira korištenje energije za prostore te usluge mreže za napajanje vučnih vozila.

Trenutačno se potrošnja energije prati putem računa za energente. S obzirom da ne postoji sustavan način detekcije problema u sustavu, eventualne anomalije prate se na mjesečnoj razini u mjerodavnim jedinicama. U slučaju porasta potrošnje energije, analiziraju se razlozi povećanja i otklanjaju nedostaci. Okolišni utjecaj energenata ne može se točno utvrditi jer trenutačno ne postoji mogućnost mjerenja potrošnje na svim vozilima niti je moguće dobiti točne informacije o potrošnji u prostorima koje HŽPP ima u najmu.

²⁰ GRI 103-1

U skladu s važećom regulativom iz područja gospodarenja energijom i njezinim ograničenjima, HŽPP ne može udovoljiti regulativi s obzirom da trenutačno ne postoji način dobivanja točnih podataka o potrošnji energije koje vodi HŽ Infrastruktura d.o.o., koja kao upravitelj infrastrukture daje u najam mnoge energetske resurse. Zbog tehničkih karakteristika sustava, HŽ Infrastruktura ne izdaje račune u stvarno potrošenom iznosu, nego se trošak obračunava na temelju procjene.

Energetski sustavi željezničkog sektora su razdvojeni te se računi za određene energente preračunavaju po površini ili broju radnika u dogovoru s vlasnicima objekata - HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Cargom d.o.o.

U skladu s rokovima HŽPP planira objaviti Politiku korištenja energije do kraja 2021. godine.

Tablica 5. Potrošnja goriva iz obnovljivih izvora po vrstama goriva²¹

Vrsta goriva	Potrošeno
Plinsko ulje	385.225.744.356,20
Ekstra lako loživo ulje	2.516.193.022,40
Plin	3.836.993.868,00
$\Sigma \Sigma$	391.578.931.246,60

Potrošnje goriva iz obnovljivih izvora nije bilo. Procjenjuje se da je HŽPP u 2019. potrošio 116.411.278.680.000 J.

HŽPP ne prodaje ni jedan oblik energije.

Ukupno je potrošeno 514.687.527.526 kJ.

Izvori za upotrijebljene faktore konverzije:

1Wh = 3.600J – Bojan Kraut, Strojarski priručnik, Tehnička knjiga, 1988.

Plinsko ulje (dizel) 1kg = 44.000 kJ – dr. sc. Nada Štrumberger, Fakultet prometnih znanosti, 1996.

Benzin 1kg = 45.980 kJ – dr. sc. Nada Štrumberger, Fakultet prometnih znanosti, 1998.

Ekstra lako loživo ulje 1kg = 42.710 kJ – Agencija za zaštitu okoliša

²¹ GRI 302-1

2. Emisije

S obzirom na djelatnost koju obavlja HŽPP, potrebno je utjecati na smanjenje emisija u cilju pozicioniranja željezničkog prijevoza kao jedne od najčišćih prometnih grana kopnenog prijevoza. Radi se o potrebi za smanjenjem emisija koje uzrokuju vučna vozila i dodatni izvori, tj. kotlovnice koje služe za grijanje radnih prostora.

Direktan utjecaj na količinu emisija imaju vučna vozila koja prometuju po svim prugama u RH te kotlovnice u koje se nalaze u područnim centrima Slavonski Brod i Koprivnica te regionalnim jedinicama Zagreb i Varaždin. Tijekom rada kotlovnica stanje se prati dnevno i tjedno te se obavljaju ispitivanja emisije u zrak iz nepokretnih izvora sukladno zakonskoj regulativi. S obzirom da se radi o visoko automatiziranim procesima, uređaji, uz ostalo, prate i parametre potrošnje te obavještavaju radnika za kontrolu. U slučaju emisija većih od predviđenih, pristupa se servisu postrojenja.

Indirektan utjecaj na količinu emisija imaju održavatelji vozila koji u svrhu održavanja mogu vozila držati u radu, pri čemu dolazi do manjeg utjecaja na okoliš. Na temelju parametara potrošnje goriva, koja dovodi do povećanja emisija, za vučna vozila donose se odluke o provjeri, odnosno servisu vozila, a kontrola je osigurana dnevnim i mjesečnim pregledima.

Poslovno područje Logistika i izvršenje prijevoza zadužena je za praćenje svih izvora emisija te sprječavanje povećanja emisija kroz promjenu tehnologije rada i nabavu novih vozila. Uz to, organizacijska jedinica Sigurnost i zaštita brine o unutarnjem nadzoru postrojenja i dubinskoj provjeri (uključivo provjeru anomalija i reakcija nadležnih službi na problem te način praćenja rada postrojenja i strojeva) te obavlja savjetovanje o pitanjima emisija sa svim organizacijskim jedinicama. U skladu s rokovima HŽPP planira objaviti Politiku zaštite okoliša za temu o smanjenju emisija do kraja 2023. godine.

U cilju smanjenja utjecaja na okoliš HŽPP nastoji uvoditi nove čišće tehnologije u dijelu emisija nabavom novih motornih vlakova koji imaju manje emisija, a kotlovnice na loživo ulje zamijeniti onima na plin gdje god će to biti moguće. Uz to, pri rekonstrukciji sustava grijanja provode se aktivnosti kojima se utvrđuju tehnike i tehnologije koje bi mogle donijeti uštede i smanjiti emisije.

Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)²²

Tablica 6. Emisije iz nepokretnih izvora

Kotlovnica	Energent	Potrošnja energenta
Varaždin	Plin	11.297 m ³
Koprivnica	Plin	37.465 m ³
Zagreb	Ekstra lako loživo ulje	35.000 l
Slavonski Brod	Ekstra lako loživo ulje	28.504 l

Staklenički plin	Emisija (kt CO ₂ eq)
CO ₂	0,26
ΣΣ	0,26

Iz nepokretnih izvora HŽPP-a ispušteno je **0,26 tona** CO₂ ekvivalenta.

Tablica 7. Emisije iz pokretnih izvora*

Staklenički plin	Emisija (kt CO ₂ eq)
CO ₂	27,69
CH ₄	0,03
N ₂ O	3,18
ΣΣ	30,91

* za izračun korištena metodologija iz Odluke UNFCCC-a 24/CP.19

Iz pokretnih izvora HŽPP-a ispušteno je **30,91 kt** CO₂ ekvivalenta.

U 2019. ispušteno je ukupno **31,16 kt** CO₂ ekvivalenta.

U proračun su uključeni CO₂, CH₄ i N₂O.

3. Otpadne vode i otpad

U cilju pravilnog gospodarenja otpadom HŽPP postupa u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o gospodarenju otpadom HŽPP-a.

Otpad koji nastaje može se svrstati u dvije glavne skupine - opasni i neopasni otpad. U neopasnom otpadu prevladavaju papir i tekstil, dok u opasnom prevladava otpad onečišćen opasnim tvarima. Kao

²² GRI 305-1

posljedica poslovanja nastaje i komunalni otpad koji se dijeli na otpad koji nastaje iz djelatnosti prijevoza, tj. otpad koji generiraju korisnici prijevoza, te otpad koji nastaje unutar organizacije i koji generiraju radnici za potrebe procesa rada. Otpad stvaraju i održavatelji željezničkih vozila, pri čemu nastaju filterski materijali, metalni otpad, otpadna ulja i drugi opasan otpad. S obzirom na rasprostranjenost i veličinu jedinica HŽPP-a, postoji određeni utjecaj na odlagališta otpada.

Sukladno važećim propisima u Republici Hrvatskoj, u lancu postupanja s otpadom, otpad se predaje prijevozniku dok je obrada prepuštena ovlaštenim osobama. Za smanjenje znatnih količina opasnog otpada izrađuje se Plan gospodarenja otpadom u cilju smanjenja proizvodnje opasnog otpada, a informatizacijom sustava nastoji se smanjiti potrošnja papira.

HŽPP nema znatnog utjecaja na vode. Vode koje se koriste su vode iz javnoga vodovodnog sustava isključivo za komunalne potrebe. Pranje vozila i čišćenje spremnika s fekalnim sadržajem ugovoreno je s poduzećima koja se bave tom djelatnošću, pri čemu se tehnološkim vodama ostvaruje određeni utjecaj na lokacijama pranja (Zagreb, Varaždin i Osijek).

Kako bi se što više utjecalo na smanjenje otpada, HŽPP je za specifične usluge, kao npr. održavanje računalne opreme, ugovorio i zbrinjavanje otpada koje provodi ugovorna tvrtka.

HŽPP u sastavu skladišta ima prostor namijenjen za prikupljanje otpada te radne strojeve koji mogu premještati nastali otpad, odnosno po potrebi utovarivati ga u prijevozna sredstva registriranih prijevoznika otpada. Na svim lokacijama na kojima nastaje otpad preuzimaju upisani prijevoznici te se putem zakonski propisanih obrazaca prati zbrinjavanje otpada. Otpad se nastoji predati prijevozniku u fazama (guma, papir, metal) sukladno katalogu otpada.

Razvrstavanjem otpada i produljenjem vijeka proizvodima koji se koriste u proizvodnji, HŽPP smanjuje utjecaj na okoliš. Pri tome je cilj sprječavanje nastajanja otpada produljenjem vijeka proizvoda, korištenjem proizvoda s manjim udjelom ambalaže i smanjenjem broja vrsta otpada.

Djelovanjem na drugim lokacijama (Split, Pula, Zabok, Varaždin, Osijek, Nova Kapela, Bjelovar, Virovitica, Novska) otpad nastaje povremeno čišćenjem spremnika goriva.

Služba za skladišno-materijalno poslovanje prikuplja i organizira zbrinjavanje te vodi dokumentaciju dok Sigurnost i zaštita nadzire postupanje s otpadom i pruža stručnu pomoć vezanu uz gospodarenje otpadom. Navedene organizacijske jedinice zadužene su i za predlaganje novih i kvalitetnijih postupaka zbrinjavanja otpada na temelju analize nadležnih službi.

Tablica 8. Opasan otpad²³

Opasan otpad	
Naziv otpada	Proizvedena količina (t)
13 07 01* loživo ulje i dizel gorivo	3,70
16 07 08* otpad koji sadrži ulja	0,92
ΣΣ	4,62

Ukupno je u 2019. registriranim prijevoznicima na odvoz predano 4,62 tona opasnog otpada.

Tablica 9. Neopasan otpad

Neopasan otpad	
Naziv otpada	Proizvedena količina (t)
16 01 22 komponente koje nisu specificirane na drugi način	141,00
20 01 01 papir i karton	0,9
ΣΣ	141,92

U 2019. registriranim prijevoznicima ukupno je na odvoz predano 141,92 tona neopasnog otpada.

Sukladno zakonskoj regulativi sav otpad predan je registriranim prijevoznicima te za sve vrste otpada HŽPP posjeduje relevantnu dokumentaciju. Temeljem navedene dokumentacije i u suradnji s ovlaštenicima za uporabu ili zbrinjavanje otpada, otpad je obrađen postupkom R13, koji podrazumijeva skladištenje prije obavezne uporabe.

4. Zdravlje i sigurnost

S obzirom da HŽPP u obavljanju djelatnosti putničkog prijevoza raspolaže znatnom količinom sredstava za rad čija je osnovna karakteristika gibanje, kao i da većina od ukupno zaposlenih obavlja svoje poslove u takvom okruženju, za radnike postoje znatne opasnosti od narušavanja zdravlja. U HŽPP-u zaštita zdravlja i sigurnost na radu organizirana je sukladno tehnološkim procesima koji se obavljaju u poduzeću te zakonskim propisima iz zaštite na radu, zaštite od požara i propisima iz vatrogastva.

²³ GRI 306-2

Socijalni partneri uključeni su u sve procese koji za cilj imaju osigurati zdravlje i sigurno radno mjesto za radnika. Pri tome radnici mogu očekivati da se stanje zaštite održi na potrebnoj razini te poboljša u onim segmentima u kojima se pokaže da postoje mogućnosti narušavanja zdravlja i sigurnosti radnika.

Veliki broj radnika uključen je u obavljanje tehnoloških procesa u prometnom okružju. Uz radnike HŽPP-a, radnici upravitelja infrastrukture i drugih prijevoznika obavljaju svoj rad u istom okružju. Pri tome proces rada HŽPP-a utječe na vlastite i druge radnike na cijeloj pružnoj mreži u RH.

Radni procesi direktno utječu na zdravlje radnika te njihovu sigurnost. Uz to, ti procesi zbog tehnološke povezanosti podsustava u željezničkom prometu mogu imati znatan utjecaj na sigurnost i zdravlje radnika drugih operatera i upravitelja infrastrukture.

Uprava HŽPP-a internim aktima dala je ovlaštenja nadređenim radnicima sukladno Zakonu o zaštiti na radu, čime su radnici dužni provoditi navedene propise. Time su nadređeni radnici obavezni pratiti tehnološke postupke te tijekom obavljanja radnih zadataka radnika voditi računa da se procesi obavljaju na siguran način u svrhu zaštite zdravlja radnika.

HŽPP prati sve relevantne indikatore u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Sukladno svojoj organizacijskoj strukturi i važećoj zakonskoj regulativi HŽPP je organizirao sustav ovlaštenika koji su odgovorni za provođenje mjera iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Organizacijska jedinica Sigurnost i zaštita provodi kontrolu poštivanja internih i zakonskih propisa.

HŽPP svake godine planira sredstva za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. To uključuje ispitivanje sredstava rada, zaštitnu opremu za radnike, seminare za stručnjake, stručne pomoći vanjskih usko specijaliziranih tvrtki, osposobljavanja i preglede radnika.

HŽPP pokreće inicijativu za zaštitu trećih osoba u prometu, osobito u kolodvorima u kojima postoji trend boravka trećih osoba na kolosijecima i vagonima koji nisu namijenjeni za putovanje zbog opasnosti po zdravlje trećih osoba.

4.1. Ozljede na radu²⁴

Praksa izvještavanja o ozljedama na radu provodi se u skladu s pozitivnim zakonskim propisima i internim aktima HŽPP-a.

U sljedeću tablicu uvrštene su teške i lake ozljede. Proračun izgubljenih dana odnosi se na predviđene radne dane koji se počinje računati od drugog dana nakon ozljede.

²⁴ GRI 403-2

Naziv jedinice	Prosječan broj radnika	Vrste ozljeda				Stopa ozljeda	Stopa prof. bolesti	Stopa izgubljenih dana	Stopa izostanaka	Smrtni slučajevi
		1	2	3	4					
Direkcija	230	0	0	1	0	0,4%	0	0,11%	0,11%	0
RJ Rijeka	160	3	0	0	0	1,9%	0	0,46%	0,46%	0
RJ Split	126	2	0	0	0	1,6%	0	0,62%	0,62%	0
RJ Varaždin	379	11	0	0	0	2,9%	0	0,26%	0,26%	0
RJ Vinkovci	357	10	0	0	0	2,8%	0	0,59%	0,59%	0
RJ Zagreb	567	18	0	2	0	3,4%	0	0,42%	0,42%	0

*zbog oscilacija u broju radnika tijekom godine prikazuje se prosječan broj radnika u jedinici tijekom godine

**klasifikacija i opis vrsta ozljeda objašnjen je pod b. Pravila za izvještavanje -> a. Vrste ozljeda

4.2. Vrste ozljeda

Za klasifikaciju ozljeda po vrsti koristi se razdioba definirana na stranicama Vlade Republike Hrvatske: <https://gov.hr/moja-uprava/zdravlje/zdravlje-na-radu/ozljede-na-radu/449>

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda uzrokovana naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je ozljeda uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova, sukladno posebnim propisima
2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju
3. ozljeda nastala na način iz točke 1. ovog članka koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju
4. ozljeda, odnosno bolest iz točke 1. i 2. ovog članka koja nastane kod osigurane osobe i u okolnostima iz članka 16. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

4.3. Stope ozljeda

Stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka izražene su u postocima na temelju podataka za svaku jedinicu.

VIII. KAZALO SADRŽAJA GRI-a

GRI 102: Opće objave 2016		
<i>Organizacijski profil</i>		
102-1	Naziv organizacije	Stranica 2
102-2	Aktivnosti, tržišne marke, proizvodi i usluge	Stranica 2
102-3	Lokacija sjedišta organizacije	Stranica 2
102-6	Tržišta na kojima organizacija djeluje	Stranica 2
102-7	Veličina organizacije	Stranica 2
102-8	Informacije o zaposlenicima i drugim radnicima	Stranica 26
102-9	Dobavljački lanac	Stranica 8
102-13	Članstvo u udruženjima	Stranica 5
<i>Strategija</i>		
102-14	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	Stranica 1
102-15	Ključni utjecaji, rizici i prilike	Stranica 13
<i>Etika i integritet</i>		
102-16	Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja	Stranica 7
<i>Upravljanje</i>		
102-18	Upravljačka struktura	Stranica 3
<i>Uključivanje dionika</i>		
102-40	Popis uključenih skupina dionika	Stranica 12
102-42	Prepoznavanje i odabir uključenih dionika	Stranica 11

KAZALO SADRŽAJA GRI-A

Praksa izvještavanja

102-45	Subjekti uključeni u konsolidirane financijske izvještaje	Stranica 4 i Stranica 15
--------	---	-----------------------------

EKONOMSKI UČINCI

GRI 201 Ekonomski učinak 2016.

Objave o pristupu upravljanju

103-1	Objašnjenje i granice materijalne teme	Stranica 21
-------	--	-------------

Tematski specifične objave

201-1	Izravna stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	Stranica 14
-------	---	-------------

DRUŠTVENI UČINCI

GRI 404 Obuka i obrazovanje 2016

404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku	Stranica 17
-------	---	-------------

OKOLIŠNI UČINCI

GRI 302 Energija 2016

Tematski specifične objave

302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	Stranica 22
-------	--	-------------

GRI 305 Emisije 2016

Objave o pristupu upravljanju

103-1	Objašnjenje i granice materijalne teme	Stranica 21
-------	--	-------------

Tematski specifične objave

305-1	Izravne emisije stakleničkih plinova	Stranica 23
-------	--------------------------------------	-------------

GRI 306 Otpadne vode i otpad 2016

Tematski specifične objave

KAZALO SADRŽAJA GRI-A

306-2	Otpad prema vrsti i metodi odlaganja	Stranica 25
GRI 403 Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2016		
<i>Tematski specifične objave</i>		
403-2	Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu	Stranica 27

IX. Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled glavnih dobavljača i kupaca Društva u 2018.</i>	9
<i>Tablica 2. Ekonomski učinci</i>	14
<i>Tablica 3. Prosječan broj sati obuke po zaposleniku</i>	18
<i>Tablica 4. Novo zapošljavanje</i>	19
<i>Tablica 5. Potrošnja goriva iz neobnovljivih izvora po vrstama goriva</i>	22
<i>Tablica 6. Emisije iz nepokretnih izvora</i>	24
<i>Tablica 7. Emisije iz pokretnih izvora*</i>	24
<i>Tablica 8. Opasan otpad</i>	26
<i>Tablica 9. Neopasan otpad</i>	26